

Al·lòfon

Publicat a Diccionari de lingüística on line (<http://www.ub.edu/diccionarilinguistica>)

Al·lòfon

Data d'edició: 21 de Desembre de 2012

Autoria: Esther Artigas

Revisió: Ignasi Xavier Adiego

Traducció: Laura Cabré

Altres idiomes: [Alófono](#)

[Allophone](#)

Els al·lòfons són les distintes [variants combinatòries](#) que pot presentar un [fonema](#) en funció del [context fònic](#), sense que la producció d'una variant o una altra comporti diferències significatives. El terme procedeix del grec ?????? 'altre, distint' i ????? 'so, so articulat'.

Continguts

[Explicació](#)

[Conceptes relacionats](#)

[Bibliografia bàsica](#)

[Bibliografia complementària](#)

Explicació

Un mateix fonema, segons el context fònic en què estigui inserit, es pot realitzar a través de les distintes variants combinatòries que coneixem com a al·lòfons. Per exemple, el fonema /d/, a la paraula 'dada', presenta dos al·lòfons: el primer [d] és oclusiu i en català es produeix després de pausa, rere nasal o rere l; el segon [ʔ] és fricatiu i es realitza en els contextos restants. En qualsevol cas, la realització del fonema /d/ mitjançant un al·lòfon o l'altre no implica una diferència de significat.

Els al·lòfons es denominen complementaris si es troben en distribució complementària, és a dir, si apareixen en contextos mútuament excloents i si, a més, els oposa un sol [tret distintiu](#). Així, en el cas de 'dada' [d] i [ʔ] són al·lòfons

Al·lòfon

Publicat a Diccionari de lingüística on line (<http://www.ub.edu/diccionarilinguistica>)

complementaris. Per la seva banda, els anomenats al·lòfons lliures estan basats en hàbits o preferències personals, per la qual cosa són il·limitats i no se solen considerar amb finalitat descriptiva.

Conceptes relacionats

[Fonema](#)

[So](#)

[Variant combinatòria](#)

Bibliografia bàsica

Alarcos, E. (1965⁴), *Fonología española*, Madrid, Gredos.

Badia i Margarit, A. M. (1994), *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

Castellanos, J. A. (1993), *Manual de pronunciació*, Vic, Eumo.

Hualde, J. I. (2005), *The sounds of Spanish*, Cambridge, Cambridge University Press.

Julià i Muné, J. (2002), "Els sons del català" a *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1, Barcelona, Empúries, 37-87.

Navarro Tomás, T. (1991²⁵), *Manual de pronunciación española*, Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Quilis, A. (1998²), *Principios de fonología y fonética españolas*, Madrid, ArcoLibros.

Bibliografia complementària

Al·lòfon

Publicat a Diccioniari de lingüística on line (<http://www.ub.edu/diccionarilinguistica>)
